

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltenek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek

Gromon-utca 2. szám.

Pünkös d.

... És égő lángnyelvek a levegőben. Azok pedig, akikre a lángnyelvek leszálltak azontul minden néphez a maga nyelvén tudtak szólni.

És terjedt az Eszme. Terjedt ellenállhatatlanul, alkotva, teremtve új világot. Az apostolok meghódították a földet a szeretet vallásának. Amaz apostolok, kikre leszálltak vala a szent lángnyelvek Pünkös d. napján.

Ó, gyönyörűség, szent ünnep: piros pünkös d. napja! Valamikor, régen Árpád magyarjai táltosoknak esővarázsló szertartásával ünnepeltek téged és reménykedve nézték az áldozati tűz füstjét: egyenesen emelkedik-e az ég felé, kegyesen fogadja-e népének áldozatát a magyarok Istenne: felhőkön túl lakozó Hadur. És ahogy eljöttek a szent lángnyelvek papjai, hirdetvén a Megváltó ígét, a magyar befogadta a lelkébe az új tanítást. De nem üzte ki a régi hitet sem és összeolvadván az új tanítás a régi hittel, megszületett a legszebb ünnep: a szent, bübajos, a gyönyörűség piros Pünkös d. Eljövetele a Szentléleknek, nyílása a rózsáknak, teljessége a tavasznak: te vagy Pünkös d. ünnepe. A legszebb hónapot: a virágillatos, napugaras májusi nevezük rólad Pünkös d. hónapjának és megünnepelünk évről-évre szent gyönyörűséggel, ó piros Pünkös d. ünnepe!

Megünnepeltünk akkor is, mikor vészekkel terhes idők jártak, és nem feledkeztünk meg soha arról, hogy az Eszme terjedésének ünnepe ez az ünnep. Vészekkel terhes idők ha jártak, az Eszméhez fordultunk vigasztalásért — és ezer éve immár, hogy Kárpátoktól Aldunáig magyar az úr. Az eszme tartott fenn bennünket zivatarokkal teljes seculumokon által és Eszme visz előre most is előjövendő évszázadoknak még köddel takart utaira.

A magyar nemzet mindig meghallgatta az apostolokat és befogadta lelkébe a tani-

tást, ha helyesnek ítélte. El nem zárkózott soha, haladt a haladókkal és a gondolatnak, az eszmének a szellője, a vihara mindig szabadon repült a hármias halom országában.

Ma nincsenek immár apostolok, vagy ha vannak — szent lángnyelv meg nem jöleli őket. És meg nem ihleti őket, hogy tudnának szólni minden népnek a maga nyelvén.

De eszmék élnek ma is. Szent, nagy eszmék, amelyek talán befejezhetik a megváltás művét. És az eszmék terjednek is. Nem apostoloknak lánggal ihletett ajakáról, hanem ólombetűkkel . . . , kicsiny, jelentéktelen ólombetűkkel. De ezekből a haladásnak, az eszméknek csudásan fenséges himnusz csendül ki. És ezek a betűk ahová eljutnak, oda elviszik az eszmék fenséges világosságát és csak velük küzdve, általuk küzdve győzhet immár az Eszme.

A Szabadság, Egyenlőség, Testvériség szent háromságát hirdetik ezek az ólombetűk; a szent eszméket, amelyekkel megszületett az új Magyarország.

A régi Magyarország támaszai már korhadtak voltak, de ez a hármias nagy Eszme újatereztette Szent István országát. Az ólombetűk hősei pedig nem szűnnek meg eszméket hirdetni. Mert valóban, szükségünk van arra, hogy nagy igazságok támogassanak bennünket abban a halálosan nagy küzdelemben, amelyet még most is meg kell vívunk fenmaradásunkért.

Köröskörül csupa ellenség környékezi a magyart. Egyetlen egy gondolatban, egyetlen egy célban közösek csak: abban, amely ami megrontásunkra tör. Senkire nem számíthatunk, csak egyesgyedül saját magunkra. Össze kell tehát tartanunk, a fajszeretettel, az élethalálharcznak minden erejével, és valóban az egyenlőség, a testvériség szavaival kell közelednie magyarnak a magyarhoz.

Hirdessék hát az ólombetűk hősei ezeket az igazságokat. Szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hirdessenek, hogy semmi el ne

válassza, el ne idegenítse magyart a magyartól. De kárhozat arra, aki a gyűlölség szavával jön közénk. Korbáccsal üzzük el, mert hamis próféta, mert nem Esmét, glóriával övezett, fényben ragyogó Esmét hirdet, hanem visszavonásnak sötétségben tenyésző magvait akarja széthinteni.

Ezer éven át megmaradt itt a magyar nemzet, mivelhogy nem hallgatott a gyűlölség sötét lelkü embereire. És meg fog maradni időtlen időig, számtalan támadója ellenére is, ha az Esmét fogadja be csak a szívébe, azokban a csatákban, amelyeket napról-napra meg kell vívunk; ez az Eszme a legfőbb fegyverünk, s csak a Szeretet igéje viheti zászlónkat győzelemre.

Szent gyönyörűséggel, nyugodt szívvel ünnepelhetünk Pünkös d. napján. Mivelhogy megértettük, szívünkbe fogadtuk az Esmét, a Szeretet világmegváltó eszméjét és kitarítottunk mellette zivataros seculumokon át.

És szívünkben evvel az eszmével nyugodtan nézhetünk a jövőbe is, mely küzdelmet bizonyára hoz, de bukást semmi esetre sem, ha kitarunk amaz Esménél, amelynek terjedése megkezdődött ezen a gyönyörűség, szent ünnepen: Pünkös d. napján . . .

Pancsova április hónapban.

Pancsova város közigazgatási bizottsága szerdán, május hó 14 én d. u. 4 órakor tartotta rendes havi ülését.

Az ülésen, melyen Mattanovich Adolf polgármester elnökölt, részt vettek még: Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgató, Faur Kornél kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Faragó János kir. s. tanfelügyelő, Szabó János városi főjegyző arvaszéki elnök, Jovanovics Sándor tanácsnok, dr. Karattúr Arthur főügyész, dr. Pánczél Otto tiszti főorvos, Christián Antal, Pavlovics Miklós, dr. Radda Ignác és dr. Lazarovics György bizottsági tagok. A jegyzőkönyvet Korsós Zoltán vár. aljegyző vezette.

A polgármesteri jelentés tudomásul vétetett. E szerint az elmúlt április hónapban az ügyforgalom a városházán a következő volt:

Édes anyuskám, folytatá kis szünet után, szeretnék az ablakra ülni és kinézni a tavaszi napsugaras világba.

Majd betakarlak, kedvesem és odaviszlek az ablakhoz.

A beteg szemei felvillantak és bátrabban fel is tápaszkodott. Mily jó vagy anyuskám — susogá. De csakhamar visszatántorodott a vákosról és fáradtan bólintotta fejét: „Hadd anyuskám, hadd. Hiszen csak öt lépcsőnyire látok le a pusztai udvarra, pöczegődrökre és fent csak háztetőket és kéményeket látok és csak kis darabka eget, egy egyetlen darabka kék eget. — Br! — beh fádom! — és erre megrázkódott és behunyta szemeit.

Midőn azokat ismét felnyitja, ábrázatáról ismét elégedettség volt leolvasható; a hosszú betegség gondolkodóvá tette a fiut, elméjét korábban meg is érlelte, mint az korához illett volna.

Látod, innen az ágyamból nem veszem észre ama gödröket, tetőket, innen csak az a darabka kék ég üdvözöl és ehhez odaképelem aztán az erdőt és a gyönyörűen virágzó réteket. Oh, anyuskám, anyuskám, akkor oly dűsgazdagnak képzelem magamat, oly dűsgazdagnak!

Epedve függtek szemei azon a darabka égboltozaton, mely az ablakon át rámosolygott.

Én, anyuskám, ha majd ismét itt lesznek a fecskék, melyek kis ablakunk előtt, közvetlenül a tető alatt fészkeltek, akkor fogom magamat jól érezni, oh! beh! jól!

Már nem tarthat sokáig, hogy jöjjenek — fiam! — vigasztalja az anyja.

Nagyon megszerettem azokat a nyulánk, csicsergő madarakat és oly szelidek lettek, oly mérések! Tudod-e még anyuskám, hogy tavaly egészen az ágyamra repültek és velem reggeliztek? Oh! — akkor még egyszer oly jól ízlett!

TÁRCSA.

Itt vannak a fecskék.

(Rajz.)

Édes anyókám, jönnek-e nemsokára a fecskék? — Türelemtelentül, vágyva haugzott e kérdés.

Persze, édes fiam, nemsokára itt lesznek. Mindig azt mondog édes anyuskám és még sem jönnek.

Az anya felsóhajt. Az ablak mellett ült és ruhát javított. Most lejejt a munkát. Ajkai a visszafojtott fájdalomtól remegnek, midőn odatekint halvány fiacskájára. Hónapok óta betegen fekszik. Nemsokára jönnek kedvenceid, biztos lehetsz benne.

A fiu hallgatott. Kezét feje alá téve nagy, álmódzó szemével kitekintett ama darabka égboltra, melyet fekhelyéről láthatott. Egy rövid szünet után folytató: „Apuska az égben lakik már oly sokáig!”

Az anya bólintott.

Mamuskám, vajjon nemsokára elhív-e a papuska? — Az özvegy letette a varrást, felállt és odalépett betege ágyához. Édes fiam, hát elvágódol innen? — mondta az anya gyengéden és a fiu sötét firtjeit elsímitá homlokáról, — nem akarsz mamádnál maradni, ki egészen el volna hagyatva nélkül!

Erre a fiu hirtelen megölelé anyját és fejét annak keblébe rejtve súgá: „De édes anyuskám, de — hanem, — s nem folytatá.

Mit fiacskám, mit? — folytad! — Az anyja mélyen lehajolt és szeretetteljesen szorítá keblére egyetlen gyermekét.

Lásd, anyuskám, mi oly szegények vagyunk — és tudod, mikor minap az orvos bácsi itt volt, ti azt gondoltátok, hogy alszom — akkor — akkor mindent hallottam, a mit neked mondt!

Az anya megijedt: „Mi halottal — fiam? — hebegé.

A beteg szorosabban simult anyjához és mondá: Hogy fel nem gyógyulok soha és, — és itt elakadt a szava.

Az anya a fájdalomtól szólni sem volt képes, a gyermekét még erősebben és gyengédebben vonta magához.

Látod anyuskám, az én betegsémem sok pénzbe kerül és mi szegények vagyunk! Fél éjszakákon át varrsz, csakhogy orvossgót vehess nekem és —

Szegény fiam! — zokogá az anya.

És az orvosnak igaza van, mikor mondta: „Legyen mindenre elkészülve és ne sirjon; egészséges a kis fia már úgy sem lesz és a nagy hosszú betegség elgyengíti és hova tovább feloszlatja erejét és az ön erejét is; ne tekintse a jobb hazába való térését szerencsétlenségnek, hanem megváltásnak! Látod anyuskám, én eme szavakat jól megjegyeztem magamnak és sokat is gondolkoztam felettük. Ne sirj úgy, édes anyuskám, látod én egész nyugodt vagyok és miúgy is kérem a jó Istent, hogy mielőbb vegyen magához. Csak a fecskéket — oh! azokat szeretném még egyszer látni!

És a fiu megint odairányította szemeit ama darabka kék tavaszi égboltra.

Oh, kedves Pistikém, kedvence! — Az anya könnyezve csókolta meg kicsiny bátor betegét.

Oh, anyuskám, mily szép lehet ott kün a réteken és az erdőben! Már nagy ideje, hogy nem látam fát, rétet! — A gyermek sóhajtozott.

Ha egészséges leszel, akkor elmegyünk a városból a falura, rétekre és az erdőbe!

A fiu szomorúan ránta fejét: „Éu meg nem gyógyulok!”

A tanács iktatóba beérkezett április folyamán 1415 ügydarab és így a március havi 43 drb. hátralékkal 1458 ügy várt elintézésre. Ebből elintézésre nyert 1388 és 70 drb. elintézetlen marad. — A városi adóhivatalba érkezett áprilisban 339 ügy melyek a március havi 628 drb. hátralékokat 967 drb. szaporították. Elintézve lett 457 ügydarab, elintézésre vár 510 drb. — A számvétség iktatóban iktatott áprilisban 329 új darab, a március hátralék volt 182 drb. az összesen 512 drb.; ezekből elintézték 309 ügyet és 203 hátralékban van. — A rendőrkapitánysághoz összesen 973 új drb. érkezett. Ezek közül volt 906 közigazgatási, 47 kihágási, 20 büntető és 6 elnöki ügydarab. Elintéztetett 695 közigazgatási, 45 kihágási, 10 büntető és 6 elnöki összesen 756 drb.; a hátralék 223 drb. — A városi mérnöki hivatalban 122 ügy várt elintézésre, melyekből 98 elintéztetett s így a hátralék 24 drb. — A gazdasági hivatal 93 ügydarabot 88 intézett el. — A közégi bíróságnál 180 panasz tétel; elintéztetett 133 ügy. Idegen megkeresés 30 érkezett, melyeknek még is felleltek. 86 végrehajtás rendelkezett el és fogantatott is. A kiirt 26 árverés közül egyet sem kellett megtartani. — A bejelentési hivatalban összesen 3930 be- illetve jelentés történt.

A városi árvaszéknél 320 ügy várt elintézésre, melyből 120 ülésben, 169 pedig ülésen kívül nyert elintézésre. A hátralék 81 drb. Az árvapénztár állaga április végén: készpénz 14729 kor. 85 fill., nyilvántartásban 25300 kor., magánértékben 53712 kor. 39 fill. letét a kir. adóhivatalban 29232 k. 66 f.

Tóth István pénzügyigazgató jelenti, hogy a f. évi április végéig előírt 177365 korona 57 fillér adótartozásból 69705 kor. 73 f. lett befizetve, a hátralék tehát ezen hó végével 107659 kor. 84 f. tesz ki. A f. évi április havi befizetés 1757 kor. 50 f. kedvezőbb a múlt év hasonló időszakában eszközölt befizetésekénél. 6661 kor. 97 f. hadmentességi tartozásból áprilisban 342 kor. 31 f. lett törlesztve. Az idei befizetés 3 kor. 17 fillérrel több a tavainál.

A kir. tanfelügyelőség jelentése szerint özv. Amberg Lőrinczné a Karliczky alaptól 200 korona segélyt, Mészáros Róza alsóvárosi áll. óvodáig pedig újabb 3 havi szabadságot nyert.

Az államépítészeti hivatal jelentése szerint az utak jókarban vannak. Az előírt 40687 kor. 17 fill. utadóból 1902. évben összesen 6702 kor. 90 f. fizetett be; a hátralék 33984 kor. 27 f.

A kir. ügyészség kimutatja, hogy a múlt hónapban 115 letartóztatott volt a fogházban, kik közül volt jogérvényesen elítélt 99, felebbezés alatt 4, vizsgálati fogoly 11. A fegyelem kitűnő, az egészségi állapot jó a fogházban.

A városi tisztifőorvos a jelenti, hogy áprilisban 22 férfi és 18 nő összesen 40 egyén halt meg. Ezenkívül még megemlékezik a kórházban ápolat bujakorvosok számáról. (És ezzel végeztet a tisztifőorvos városunknak a ragályos betegségek majdnem állandó melegágyának egészségi állapotával. Miért nem követel a közigazgatási bizottság a többi városok tisztifőorvosainak kimerítő jelentéseihez hasonló kimutatást. Az ügy igazán megérdemelné a nagyobb alaposágot.)

A főállatorvos jelenti, hogy az állategészségi állapot kedvező amennyiben április hónapban fertőző betegség az állatok között egyáltalában elő nem fordult. Közfogyasztásra levágott április hónapban: bika 5, ökör 52, tehén 51, borjú 256, sertés 265 és bárány 1496 darab. Tulajdonjogi átruházás 551 esetben fordult elő.

A „Pancsova-Temespart” állomásnál levő gyakorlatjáró ügyének rendezése tárgyában a helyszíni

tárgyalás június hó 11. d. e. 9 órára tüzetett ki. A bizottság a polgármesteri hivatalban gyűl össze.

Több kisebb folyó ügy elintézése után az ülés 5 óra után véget ért.

Visszásságok az adókiutésnél.

Az „Adóügyi szaklap” fenti cím alatt igen figyelemre méltó és megszívleendő cikket tett közzé. Bár a fővárosban észlelt jelenségeket tárgyalja nagyobbára mégis következtetéseiben az egész országban szokássá vált visszasságokat tárja elénk. Ha nem is értünk mindenben egyet, ha nem is azonosítjuk magunkat teljesen a cikkekkel, mégis közérdekből és aktualitásánál fogva kívánatosnak tartjuk azt szóról szóra ide iktatni. A cikk a következő:

Az országszerte folyamatban levő III. osztályú kereseti adó kiutésével felül már is oly híreket hallunk, amelyek arra engednek következtetni, hogy az adókiutésnél korán sem érvényesülnek azok a tekintetek, amelyek az adózók anyagi viszonyainak kereseti és ehhez képest adózási képességének mérlegelését s ezek alapján a kereseti adónak törvényes, jogos és méltányos kiutését eredményeznék, hanem most is — mint eddig mindig — egyedül és kizárólag a kincstár érdeke játsza a legfőbb szerepet, s hiában a köztudomású és általános szegénység, pénztelenség, s minden foglalkozásu ágnál évek óta folyó fokozódó pangás és kereset-hiány: azért az adókiutés bizottságok most is csak olyan ridegen és könyörtelenül végzik munkájukat, mintha nem a polgároknak a közterhek viseléséhez tehetségük szerint való hozzájárulásáról, hanem valami legyőzött ellenségnek megsarcoslásáról lenne szó.

Nem csoda, ha ily körülmények között a nagy közönségnek széles rétegeiben az a vélekedés kezd mindinkább elterjedni, hogy az adókiutésnél nem az ismert és nyilvánosan ellenőrizhető törvények és szabályok, hanem titkos utasítások érvényesülnek. S ámbár mi teljes bizalommal megvagyunk róla győződve, hogy ilyenek egyáltalán nem léteznek, — sőt azt is bátran merjük állítani, hogy a pénzügyminiszteriumban mindig visszatetszést szül, ha az adókiutésnél visszaélések, tulkapások és tapintatlanságok fordulnak elő, — de azért ez mind nem ér semmit, mert az alsóbb hatóságoknál és az adókiutésnél működő közegekben már rendszerre vált az adókiutés szemben való kiméltelen elfogultság s a közönség jogos érdekeinek semmibe vétele.

S ez így is lesz mindaddig, amíg a mai bürokratikus adókiutési eljárás marad érvényben.

Hiszen már az adókiutés bizottság összeállításánál nagy előnyben van a kincstár, az által, hogy — az 1883. évi XLIV. t.-cz. 19. §-a értelmében — az adókiutés bizottság elnökét és annak helyettesét, továbbá két rendes és két póttagot, a kir. adófelügyelő illetve a vidéken a kir. pénzügyigazgató javaslatára a pénzügyminiszter nevezi ki, míg a másik két rendes és két póttagot a megyei alispán (törvényhatósági joggal felruházott városokban: a polgármester) nevezi ki.

Tehát az adókiutés bizottságban már számarány szerint is mindig többségben van a pénzügyminiszter által kinevezett elnök és két rendes tag, a másik két rendes tag fölött, amennyiben a szavazatok egyenlősége esetében az elnök szavazata dönt. De még ennél is többet jelent az, hogy az elnök vezeti és irányítja az adókiutés bizottság tárgyalásainak egész menetét, s részint tekintélyével, részint discretionális hatalmánál fogva, akarva — nem akarva is nagyon befolyásolja a bizottság működését. S az eddigi — közel husz éves — országos gyakorlat azt bizonyítja,

hogy a pénzügyminiszter által kinevezett adókiutés bizottsági tagok, de különösen az elnök: egyenesen a „kincstár emberei”-nek képzelik magukat, s azt hiszik, hogy nekik legfőbb hivatásuk, sőt mulhatlan kötelességük, hogy az államkincstár érdekeit — vagyis a bizottsági előadó javaslatát — érvényre emeljék.

A legnagyobb, ugyyszólván döntő befolyást gyakorolja azonban az adókiutés bizottságban a kir. adófelügyelőnek, illetve a kir. pénzügyigazgatóságnak kiküldött tisztviselője: az adóügyi előadó, a ki a kiutendő adóra nézve a javaslatokat már előzőleg kidolgozta, s azokat a tárgyalásokon előterjeszti és megokolja.

Talán más alkalommal is említettük már, hogy ezt a pénzügyi közeget általában — de igen helytellenül — „kincstári képviselő”-nek mondják, holott a törvény (az 1883. XLIV. t.-cz. 19. §. utolsó bekezdése) egyáltalán nem ismer kincstári képviselőt, hanem csak bizottsági előadót.

Menthetetlen hiba s a törvénynek egyenes félremagyarázása tehát az a téves felfogás, hogy az előadó akkor felel meg kötelességének, ha ő a „kincstári képviselő”, és makacsul ragaszkodik javaslatához, amely gyakran — ami ezer meg ezer eset volt már rá — minden igaz ok és törvényes alapon kívül, kétszer-háromszor annyi adót hoz javaslatba, amennyit az adózó fél előzőleg fizetett; — s ez a nagy tulbuzgóság onnan származik, mert az illető pénzügyi tisztviselő csak úgy véneke az évenkénti renumerációra — pénzbeli jutalomra — és a soron kívüli előléptetésre érdemeket szerezhetni, ha az adókiutés végeredménye, a multhoz képest, minél nagyobb emelkedést ér el. Holott az előadónak nem lenne szabad más képviselőt, mint az igazságot és közérdeket, s az arányos közteherviselés elvét, amelyek érvényre emelése, véget, az esetben, ha azt látja, hogy a bizottság magasabb adót vet ki valakire, mint amennyi az illető viszonyaihoz és jövedelméhez képest kivethető volna: akkor az előadónak kötelessége volna a fél javára felebbezni. Csak hogy két évtized óta erre aligha volt még eset!

Ellenben éppen a napokban az történt, még pedig a székesvárosi VIII. kerületi adókiutés bizottságnál, hogy amidőn egy jó erősen megadóztatott féltől azt kérdezte az elnök, hogy megnyugszik-e vagy pedig felebbez: a bizottsági előadó — mielőtt a fél válaszolhatott volna — közbeavatott: „Tanácsolom, hogy nyugodjék meg az adókiutésben, mert ha Ön felebbez, akkor én is fellebbezni fogok!” — Világos, hogy ez a jó akaratúnak látszó figyelmeztetés, valójában megfélemlítési czélzattal volt mondva; — mert hiszen, ha az illetőre kevesebb adót vetett ki a bizottság, mint amennyit törvény szerint kellett volna: akkor az előadónak ugyis kötelessége felebbezni, sőt a bizottság határozata ellen, annak kihirdetésétől számított 8 nap alatt, még abban az esetben is élhet felebbezéssel, ha a határozatba — annak meghozatala alkalmával — belenyugodott. Mi szükség van és illik-e tehát, az adókiutés, a határozatban való megnyugvásra, a felebbezéssel való íjesztgetéssel kapacitálni?

Mindennapi dolog az ugynevezett minimális adóalap alkalmazása, holott a törvény kimondja, hogy ennek csak akkor van helye, ha valóság nem nyújtatik be, vagy ha a benyújtott valóság feletti tárgyalások kielégítő eredményre nem vezetnek.

Halottuk, hogy egyik vidéki adókiutés bizottsági elnök, egymásután elutasítja, ha a férj jelenik meg a tárgyalásra a neje helyett, akinek III. osztályú kereseti adó alá tartozó üzlete vagy foglalkozása van; holott a volt pénzügyi közigazgatási bíróság már régen (1885. évi 252. sz. határozatával) kimondta, hogy a III. osztályú kereseti adókiutésnél, a férj, a nejét írásban meg hatalmazással képviselheti.

Egy másik helyen azt a törvénytelenséget követte el az elnök, hogy amidőn felszólalt valaki, hogy az éppen tárgyalás alatt lévő tételnél az egyik bizottsági tag nem vehet részt a szavazásban, mert a félnek a sógora: az elnök, a kifogásolt tag helyett nem hívott be póttagot, (mivel ilyen éppen nem is volt jelen) sem a jelenlevők közül nem egészítette ki a bizottságot, hanem — egy bizottsági tag részvételével — csak úgy hamarosan letárgyalták a tételt; holott a törvény szerint: érvényes határozat hozatalára, az elnökön és előadón kívül, legalább két szavazó tagnak a jelenléte szükséges.

Ismét egy másik esetben az a panasz merült fel, hogy egy bejegyzett cézget kötelezték arra, hogy bevételét s kiadásait üzleti könyvei alapján részletezze, — s midőn az illető ezt megtette: a bizottsági előadó addig beszélt és annyi kifogást emelt, hogy a bizottság az üzleti könyvek adatait csak részben fogadta el; már pedig erre nézve is eldöntötte a volt pénzügyi közigazgatási bíróság (1887. évi 953. számú határozatával), hogy a III. osztályú kereseti adó megállapításának alapjául kizárólag az üzleti könyvek vétetnek: akkor azok adataitól nem lehet eltérni.

Az ilyen és számtalan hasonló visszasság eljárás, s a bizottsági elnök vagy az előadó tulkapása, képes azt a kevés bizalmat is kiölni a közönségből, amely az adókiutés jóhiszeműsége iránt esetleg még megmaradt.

Nagyon helyesen tenné tehát a pénzügyminiszterium, ha a központból kiküldendő megbízottai által ellenőriztetné a vidéki adókiutés bizottságok működését és szigorúan megtorolná a visszaéléseket.

Tudom, fiam, tudom! — majd ismét eljönnek! Gondolod mamuskám? Persze hogy fiam, persze!

A fiu hallgatott egy darabig. Aztán lassan mondá: „Aki a fecskékkel a napos dél felé vonulhatna, az nem érezne többé fájdalmat, — az leshetné a madarak énekét, az érezné a virágok illatát, az hallaná, a tenger, a végtelen tenger susogását és zúgását. — Az békésen szenderegne el és álmodna, míg fel nem ébredne, boldogan nem ébredne, egy más világon, hol nincs többé bánat, hol nincs kín, hol az angyalok laknak arany szárnyaikkal, a hol a kedves ödvöztető lakik és a szegény gyermekeket épp oly szívesen fogadja, mint a gazdagokat, hol”

Pistikém — édes fiam. — Az anya mélyen lehajlott a fiu fölé és gondtalan nézet tágra nyílt szeméibe, melyek a láztól égtek. Édes fiam, nézd, esteledik, a nap nyugalomra tér, próbálj te is aludni, szürkül már!

A fiu némán nézett anyjára, aztán lassan felémelt karját és anyja nyaka köré fűzte. Jó éjszakát anyuskám!

Aludj jól kedves fiam, Isten áldjon meg!

Egy darabig csend állt be a padlásszobácskában. Azonban a fiu hirtelen kifelé fordítva fejét mondá: „Anyuskám?”

Nos mi kell még?

Elfelejtettem az esti imát elmondani:

Az anya az ágyhoz ment. A fiu összetette kezét és imádkozá:

Fáradt vagyok, lenyugszom,
Álmos szemem behunyom;
Kérlek menyei Atyám,
Viselj gondot én reám!

Ámen! mondá az anya és megcsókolta a fiu homlokát.

Ámen! ismétlé a fiu, fekete fűrtös fejecskéjét odasímitá a vánkosokra és elaludt.

Másnap a nap arany sugarait küldé az ablakon át. Az anya tágra nyitá ki. Langyos tavaszi levegő hatolt be.

Ott kint a nyulánk madárkák röpködtek ide-oda, csicseregtek is vidáman. Az özeget figyelmesen leste röptüket, egy ideig körben forogtak és hirtelen leszálltak az ablakra.

Az örömtől meglepetten lépett vissza az anya. Itt vannak tehát a Pistikétől oly vágyva várt fecskék! — Nézz csak! — a vig madárkák bátran oda ültek az ablakdeszkára és fekete villogó szemekkel körülnéztek, egyszerre — huss! — odarepültek Pisti ágyára!

Az anya szíve lázasan vert. Mennyire örülne gyermeke, ha a bizalmas, forrón várt barátait meglátná. Lelegzetét visszatartva várta azt a pillanatot, mikor a gyermek felébred. Ma különösen mélyen alszik.

A szárnyas tavasz hirdető bátran ugrándoztak ide-oda a takarón és végül egészen bátran oda is ültek Pisti mellére. — Bárcsak felébredne már!

Végre közelebb lépett az anya, hogy az álomszuszéket felébressze. De — mi történt? — Arca mármányfehér, az összekulcsolt kezei pedig jég hidegek voltak.

Az anya megtántorodott, a merev szeméből egyetlen megváltó köny sem eredt meg, feljajgatva roskadt össze holt gyermeke nyugvó helye mellett. Melle fájdalmasan zihált. Száraz ajkai panaszkodva hebegtek: „Pistikém, édes Pistikém ébredj fel! — —

„Itt vannak a fecskék!” Holzmann Ignác.

Melléklet a „Végvidék“ 1902. évi 21-ik számához.

Községi iskolák új rendje.

A kultuszminisztérium a községi iskolaszékek-ről, valamint a községi tanítók és iskolagazdák szolgálati rendjéről tett dolgozatot ki, amelyet hozzászólás végett megküldött az összes királyi tanfelügyelőknek és az országos tanító-egyesületeknek. Fontos ez a terv, mert az ország 17,048 népiskolájából 1774 községi 4664 tanítóval és 253,093 tanulóval. Nemzetiségi szempontból fontos, mert a községi iskolák 27.34 százaléka, tanulóik 39 százaléka és tanítói 20 százaléka nem magyar anyanyelvű; sőt a községi népiskolák 5.35 százaléka tisztán idegen nyelven oktat, a 98 nem a magyar anyanyelvű tanító közül 60 keveset és 100 semmit sem tud magyarul; végül 44 olyan községi népiskolánk van ma is, amely a magyar nyelvet siker nélkül tanítja még abban a pár órában is, amit e célra az 1879. évi XVIII. t. cz. rendel.

A tervet a községi iskolák új rendjéről a következőkben ismertetjük:

A munkát az iskolaszékek kivált ötféle tennivalóját jelöli ki: az iskolák anyagi dolgait istápolni, az iskolakötelezettséget végrehajtani, a rendtartásra ügyelni, a tanító választását intézni és a gazdasági ismétlő iskolákat jó karban tartani. Iskolaszéki tag nem lehet, aki nem magyar állampolgár és nem tud magyarul beszélni és írni. Ahol azonban még lehetetlen magyar iskolaszéket összeállítani, ott ezt a szabályt felfüggesztik. Az óvó-iskolai dolgok helyesebb intézése dolgából az iskolaszékeknek nőtagei is lehetnek. Minden iskolában meg kell lennie Magyarországot czimerének és a nemzeti lobogónak. Az iskolaszékeknek feladatuk tüzni ki a terv az iskolaépítési alap szervezést, az ifjúsági és tanítói könyvtárak alapítását is.

Az iskolai beírás körül az iskolaszék tennivalója a többi közt az iskolán tanulókat nyilvántartani, az iskolamulasztók bírságpénzén könyvet és ruhát venni a szegényeknek, az iskolai szünetet meghatározni, az államellenes iskolakönyvet használó tanító a közigazgatási bizottságnál följelenteni.

Jelentős az a szakasz, amely az iskolaszéki tagot illetéktelennek mondja ki arra, hogy az iskola tanulmányi dolgába beleszóljasson. Csak arra legyen gondja, hogy a tanító ott van-e az iskolaszékben. Az összes rendtartási nyomtatványokat minden községi iskolában magyarul kell vezetni.

Az iskolai ünnepek közül április 11-dikét igen, de március 15-dikét nem rendel el megtartandónak.

A tanító fizetési minimumát 800 koronára teszi a terv, lakáspénzét 150 koronára, korpótlékát 100 koronára. Segédtanítókat csak ott lehet választani, ahol az öreg tanító nem tud magyarul; ennek elhunytával azonban a segédtanítót állást be kell szüntetni. Kizárja a községi tanítói választásokból azt a tanítót, aki nem állampolgár, aki nem tud magyarul és az 1882. év után olyan tanítóképzetben kapott oklevelet a tanfelügyelő láttaozása nélkül, amelynek oktató nyelve nem magyar. Ha magyarul nem tudó tanító helyett az iskolaszék nem akar segédtanítót választani, akkor a magyarul tudó segédtanítót a tanfelügyelő nevezi ki és számára a községi pénzből 400 korona fizetést rendel.

A reform-munkát második része: a községi népiskola rendtartása. Nevezetes rész itt a tanító esküje. A megválasztott tanító megesküszik, hogy a király, a magyar szent haza és annak szentesített törvényei iránt tántoríthatatlan hűséggel fog viselkedni. A tanító vétséget követ el, ha az állam által eltiltott iskolaszék használ. Büntetése lehet 600 kor. pénzbüntetés, vagy két hónapi fogság és hivatalvesztés is. Államellenes a terv szerint az olyan cselekmény is, mely az államnyelvnek a törvényben meghatározott alkalmazása ellen irányul, akár az iskolában, akár azon kívül.

Az iskolai rendtartás egyéb részei megfelelnek az állami iskolák számára tavaly kiadott utasításoknak.

— **Meghívó.** A „Pancsovai Népkonyha-Egylet“ szegény iskolás gyermekek számára, — miután a május hó 4-ére egybehívott közgyűlés nem volt határozat képes —, 1902. évi május hó 25-én d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órakor tartja évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívhatnak.

Napirend:

1. Titkári és gondnoki jelentések.
2. A számadás előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Indítványok.
4. Interpellációk.
5. Tiszttüjtés.

Pancsova 1902. évi május hó 12-én.

Obradovics Stojko, Lambrecht Péter,
alelnök. titkár.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Zákó Milán főispán csütörtökön délután Verseczre utazott, honnan tegnap érkezett vissza.

— **A polgármesterek kongresszusán** Mattanovich Adolf polgármester fogja városunkat képviselni. A kongresszus május 23-án nyílik meg Szegeden.

— **Az új kereskedelmi miniszter üdvözlése.** Láng Lajos m. kir. kereskedelemügyi minisztert kinevezése alkalmából a város és a közigazgatási bizottság táviratilag üdvözölte. Az új miniszter meleg hangu levélben köszönte meg a megemlékezést.

— **Darányi miniszter Zombolyán.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a megyei gazdasági egyesület által június hó 15-én Zombolyán rendezendő tenyészszarvasmarha és lókiállítás megtekintése céljából június hó 14-én Zombolyára fog érkezni. A kiállítás sikere érdekében a megyei gazd. egyesület, továbbá a zombolyai, grabácsi, nagytőzsegi, kiskomlósi, nagykomlósi és kislőcsai gazdakörök a legnagyobb akciózt fejtik ki a sz. rendkívül fényesnek is ígérkezik.

— **Királyi biztos.** Ő Felsége kinevezte Tallián Bélát a képviselőház első alelnökét a f. évi június hó 8-án megnyíló gör. kel. szerb egyházi kongresszus királyi biztosául.

— **Városi emlékünnap.** Julis hó 17-én lesz 50 év annak, hogy I. Ferencz József Ő Felsége, a magyar nemzet rajongó szeretetével övedzett dicsőségese uralkodó király városunkat meglátogatta. Ezen ötvenedik évfordulót, a közgyűlés határozata folytán a város emlékünnapelyt rendez. A kiküldött rendező bizottság megbizta Mattanovich Adolf polgármestert, hogy az évfordulót szintén megülő polgári lövészelegylettől, illetve annak rendező bizottságtól tudja meg a programot. Meg vagyunk győződve, hogy a két rendező bizottságának sikerülni fog a nap jelentőségéhez méltó ünnepi programot összeállítani.

— **Kiváló örömét** fejezi ki az országos városi keresztyén központi igazgatósága a városi választmányhoz írt levelében a fölött, hogy a pancsovai választmány élén újból Mattanovich Adolf polgármestert üdvözölheti. Az egylet emberbaráti czélja érdekében kívánatos, hogy polgármesterünk minél tovább vezesse a városi választmány ügyeit.

— **Elismerő köszönet.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a polgármesterhez érkezett leiratában tudomásul veszi a télen át tartott mezőgazdasági házi ipari tanfolyam eredményéről tett jelentését s megelégedését és elismerését fejezi a tanfolyam rendezése körül érdemeket szerzett minden ténylezőnek. Hasonló tanfolyam valószínűleg jövőre is lesz.

— **Fényes esküvő.** Budapestén a Jézus Szent Szíve templomban f. hó 11-én ép oly fényes, mint előkelő esküvő volt. Mauthner Lenkét a világhírű Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkeskedő leányát vezette oltárhoz Dr. Gyarmati Viktor ügyvéd. A jelenlevők a székesfővárosi közönység legelőkelőbb rétegeit képviselték. A jogászvilág és bírói kar színe-java, nemkülönben az előkelő gazdák, kereskedői körök és iparosok képviselői nagy számban megjelentek, ezáltal is tanúságot tette azon általános tiszteletéről, melyben a menyasszony és vőlegény szülei mindenütt állanak.

— **Kitett gyermek.** A fővárosokban előforduló esetektől egészen eltűnt a különös gyermek kitévés történet pönteken délelőtt a pancsovai kir. járásbírósnál. Fritsch Fülöp vezetett járásbíró egy dolovai meghasonlott házaspár közt szolgáltatott igazságot. A férjtől elváltan élő asszony 3-4 hónapos gyermeke eltartására kérte férjét kötelezni, ki nemcsak vonakodott gyöngéd apai kötelességének eleget tenni, hanem még el sem akarta ismerni az ártatlan kis porontyot. Megegyezés nem jöven létre a bírói ítélet kihirdetettét. Az ítélet a pervesztes szalmaövegvegy anyának nem tetszett, fogta tehát párnában alvó kis gyermekét a bíró lábai elé tette s egyet fordulva kün volt a hivatalos helyiségből. A meglepett bíró, miután a tárgyaló fiskálisok egyike sem akarta a mosolygó apróságot adoptálni a rendőrségre küldött, mely a váratlanul árságra jutott csendes alvó védő szárnyai alá vette. Az anya-llen gyermek kitével miatt feljelentés tétetett.

— **Érettségi vizsgálatok** A helybeli állami főgymnasiumban az érettségi írásbeli vizsgálatok a következő napokon fognak megtartatni: május 20-án a magyar nyelvből, május 21-én a matematikából, május 22-én a latin nyelvből, május 23-án a német nyelvből, május 24-én a görög nyelvből. — Az érettségi szóbeli vizsgálatok megkezdését a szegedi tankerületi kir. főigazgatóság f. é. június hó 21-ére tűzte ki. A helybeli áll. felső kereskedelmi iskolában az érettségi írásbeli vizsgálatok csütörtökön, május 15-én vették kezdetüket és még az egész héten át tartanak.

— **A polgári lövészelegylet** pünkösdi hétfőn és kedden díjlövészet lesz. A díjak, melyek 2 tizkoronás aranyból, 2 ötkoronásból és 2 kétkoronásból áll, minden este osztatnak ki.

— **Választások.** A f. é. június hó 8-ára Karlóczára egybehívott gör. kel. szerb nemzet-egyházi kongresszusi választások a verseczi gör. kel. szerb egyházmegyében a választások f. hó 24-én mennek végbe. A választási mozgalom nagyon élénk, s a három párt nagy tevékenységet fejt ki, hogy jelöltjeit diadálra juttassa. Pancsován és környékében következő jelöltek léptek fel: Pancsova városában: Dr. Vuocetits Illés, újvidéki ügyvéd (szabadelvű) és Dr. Jovanovics A. István, pancsovai orvos (radikális). Az autonom (patriarcha) párt jelöltet nem állít fel. Czrepajai kerületben: Dr. Stanojevics Branslav, pancsovai ügyvéd (szabadelvű), Dr. Radivojevic Vaszics János, zimonyi ügyvéd (radikális), Jovanovics István, volt országgyűlési képviselő (autonom.) Perlaszi kerületben: Dr. Pavlovics Momir, szenttamási ügyvéd (szabadelvű), Georgievics Milán, perlaszi birtokos (radikális) és Jovanovics István, volt országgyűlési képviselő (autonom.) Pancsova városa és a fenti két kerület együtt választ egy papi képviselőt. Radikális párt jelöltje: Gavrilovics János,

deszki plébános, autonom: Stojits Sebő, pancsovai főesperes, szabadelvű párt jelöltjét eddig nem léptette fel. Fehértemplomi kerületben: Dr. Banics Sebő, fehértemplomi ügyvéd (szabadelvű) és Dr. Miletits Szilvko, verseczi ügyvéd (radikális.) Temes-Kubini kerületben: Dr. Bozsesszky Milán t-kubini ügyvéd ügyvéd (szabadelvű) és Dr. Balits Milvoj, zimonyi ügyvéd-jelölt (radikális.) Ez a két kerület egy papi képviselőt választ. A szabadelvű párt Rakics Mihály, dolovai, radikális pedig Risztics Velimir, bavanistei plébánost léptette fel. Megjegyezzük, hogy Verseczen városunk főispánja bajsai Zákó Milán, mint párton kívül álló jelölt lépett fel.

— **Tanárok gyűlése.** A polgári iskolai országos tanáregyesület Délvidéki köre ez évi közgyűlését ma és holnap tartja Orsován, melyen a helybeli áll. polgári iskola tantestülete közül Csizsár László, Dózsa Imre, Szenthura Vendel tanárok és Darvas Vilmos felső kereskedelmi isk. tanár vesznek részt.

— **Kataszteri felszólamlások.** A város határának kataszteri felmérése folytán az érdekelt földtulajdonosok részéről beadott felszólamlások tárgyalása a jövő héten kezdődik. A tárgyalások a városi mérnöki hivatalban tartatnak. Az érdekelt földtulajdonosok külön kiértesítettnek ügyeik tárgyalási idejéről, a melyről aztán saját jól felfogott érdekükben jó lesz nem megfeledkezni.

— **A „Gromon-Egylet“ közgyűlése.** A „Gromon Dezső magyar nyelv terjesztő egyesület“ holnap, hétfőn d. e. 11 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart.

— **Elfoglalt járdák.** A nyár közeledtével megjelennek az üzleti kirakatokat a napsugár ellen védő ponyva ernyők is. Nagyon természetes is, hogy a kereskedők védik portékájukat a megfakulás ellen. De nem természetes, sőt határozottan rossz az a szokás, hogy ezek a ponyva ernyők rendszeren nagyon alacsonyan erősítettnek meg; az pedig hogy a járdába alkalmazott karikákhoz köttetnek egyszerűen közveszélyes. Ezzel egyidejűleg figyelmeltetjük rendőrségünket egyes kereskedők és iparosok azon szokására is, hogy ember magaságban kiálló rudakra egész halmoz arucikkokat aggatnak ki, melyeket a szél a járókelő emberek szemé közé csap. Azt hisszük, hogy a járdák a közönség és nem áru kirakatok számára van. Kiváncsiak vagyunk mint vélekedik a mi rendőrségünk.

— **Himlő-oltás.** A védhimlő-oltást május hó 25-én eszközli dr. Theodorovics Pantaleon kerületi orvos a városháza nagytermében. Az oltás délután 2 órakor kezdődik.

— **Megrepedt malomkő.** A Starosovai uti Back és Társa gőzmalomban a mult kedden őrles közben az egyik malomkő szétrepedt, mely alkalommal egy munkás könnyebb sérülést szenvedett. Szerencsére nagyobb baj nem történt s az üzembem sem történt fenakadás.

— **Esküdtek kisorsolása.** Folyó 1902. év második ciklus esküdteit a helybeli kir. törvényszék nyilvános ülésében folyó május hó 16-án d. e. sorolták ki Pavlovics Ábrahám tanács-elnök, Medzihradzky Mihály, Furdek Miksa törvényszéki bírák, Dr. Millassin Kálmán kir. ügyész, Feymann Gyula ügyvéd temesvári ügyvédi kamara megbízottja és Dr. Gráber László jegyző jelenlétében.

Rendes esküdtek:
Molnár József, Hász Mór, Kósa István, Zimmerer Márton, Farkas János, Tóth János, Wittlinger Béla, Ulmer József, Sasy Bálint, Kukucska György, dr. Marjanovics Pal, Földessy Lajos, Jóvér József, Frank Ödön, Grosz Jaques, Géczy Árpád, Ferenzy László, Wittigshlager Károly, Jovanovics György, Kontilovics Emil, Bartha Gábor, Udvardy Endre, Brenner Miklós, dr. Zitkovszky István, Benárd Arthur, Hirschl Armin, Csende Ferencz, Bieber Ernő, Czölder Ernő, dr. Schendl Emil.

Helyettes esküdtek:
Pesztalics József, Juhász Mihály, Miók János, Horváth Mihály, Köszl József, Hettlinger József, Karner János, Fa István, Domokos Gyula, Faragó Lajos.

— **Táncvizsga.** Louis Árpád okleveles táncz- és illem tan. táncziskolájában a mult szombaton volt a vizsga, melyet nagy érdeklődéssel nézett végig szép számú intelligens közönség. A bemutatott különféle tánczokat a nagy számú és különböző koru tanítványok igen szépen és ügyesen tánczolták, testtartásuk kifogástalan csinos volt. Általános tetszést arattak a solo tánczos párok is. Az egész tánczvizsga csak azt bizonyította, hogy Louis jeles táncz- és illemtanító, kinek bizonyára mindig lesznek tanítványai városunkban.

— **Tanítói gyűlés.** A „Délmagyarországi Tanító Egylet“ ez évi nagy- és közgyűlését augusztus hó 25, 26 és 27-én Verseczen tartja meg. A gyűlés igen látogatottnak ígérkezik. A vas- kapuhoz, esetleg Steierlak-Aninára való kirándulás is van tervbe véve.

— **Építő iparosok figyelmébe.** A pancsovai honvéd gyalogsági laktanyában új legénységi konyha építetettik. Az építkezés kivételének biztosítására a pancsovai honvéd parancsnokságnál folyó évi május hó 26-ikán d. e. 9 órakor nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Feltételül köttetik ki, hogy: 1. az építkezésre néve mérvadó az áll. építkezéseknél mérvadó általános és részletes építési feltételek; 2. az építendő konyha-épület a munka átadástól számított 8 (nyolcz) hét leteltével teljesen kész és használható állapotban lesz átadandó. Késedelemért 20 (húsz) korona kötbért fizetendő naponként; 3. vállalkozó kereseti összege felülvizsgált munkának a honvédelmi miniszter által

történt jóváhagyása után fog kiutaltatni; 4. a pályázat nyertes vállalkozó a költségvetésszerű összeg 10 (tíz) %-ának megfelelő óvadékot köteles betenni. Vállalkozók felhívhatók, hogy a 4893 kor. 30 fillérré előirányzott költségvetésszerű összeg után számított 5 % bántópenzzel — mely vállalat nyertes által 10 (tíz) %-ig azonnal kiegészítendő lesz — és egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 1/2 9 órájáig alulírott parancsnoksághoz nyújtsák be. A költségvetés és terv a honvéd zlj. kezelőtiszt irodájában megtekinthető és ugyanott bővebb felvilágítás és nyerhető.

Büzlük... a Stancsics utcában. Már ismételt említettük, hogy a Stancsics utca csatorna kiállhatatlan büzt terjeszt. Kértük is az elsőfokú egészségügyi hatóságot a baj orvoslására. De hiába. Megpróbáljuk most más úton. Egyenesen a városi egészségügyi felelős szerkesztőjének a városi tiszt főorvosának figyelmét hívjuk fel ugy ezen csatorna mind a többi csatornák és árkok közegészség ellenes állapotára. Közeli a meleg évszak, kíváncsiak vagyunk: történik-e valami.

Koldus invázió. A koldusok elleni panasz is már néhány éves. Meg-megújuló speciális ragályos házi betegségünk, melynek doktora a rendőrség volna. Miután ez a nyavalya megint itt van a nyakunkon, a dr. rendőrség homályos pápaszemén át azonban még mindig nem veszi észre, felhívjuk illetve elhívjuk egy kórsétára a város bármelyik utcájába — kivéve a Templom utcának a városháza mögötti részét — a virágzó koldulás mesterseg tanulmányozására. Hiszszük, hogy a jövő hétig a dr. rendőrség rendelvényéről — a razzjáról megemlékezhetünk.

Állást nyerne. Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyerne: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselő, községi jegyzők és jegyzőirok, nő-tisztviselő, kereskedelmi alkalmazottak és gyakoronokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rókk Szilárd-utca 27. Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyitlterben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

Közgazdaság.

Hogyan védekezhetünk sikerrel a gyomok ellen.

A tavaszi szorgos munkaidőben legtöbb gondot ad a gazdának a gyomok elleni küzdelem, mert hiszen ma már mindenki tudja, hogy a gyomok nemcsak csökkentik a termést, hanem rontják annak minőségét is s éppen azért mindenkinek saját érdekében áll a gyomoktól megszabadulni. Ez azonban nem oly könnyű dolog, mint a minőknek első pillanatra látszik.

Hogy sikerrel védekezhessük a gyomok ellen, mindenképp előt ismernünk kell azon körülményeket, melyek vetéseink gyomosodását előidézik. Elgyomosodik a szántóföld 1) az egyes veteményeknek helytelen termelési sorrendje következtében pl. ha gabona után gabona termeljük; 2) az istálló trágyának, illetve a trágyatelepnek meg nem felelő kezelése s a trágyának rosszul alkalmazott alászántása folytán; 3) selejtes és gyomoktól kellekőképen meg nem tisztított vetőmagvak felhasználásával; a szél, a madarak, nyulak, egerek stb. közvetítésével; 4) árvizek alkalmával, az idegen helyről jövő vizek útján stb.

Ismervén most az elgyomosodás okát, a védekezés módját is ehhez fogjuk megválasztani. Legtöbbet segítünk magunknak a növények termelési sorrendjének, vagyis a vetésszorgónak helyes megállapításával; s e tekintetben arra kell törekednünk, hogy az ugynevezett gyomirtó növények és gyomnevelő növények váltakozva kövessék egymást. Gyomirtók pl. a kapas és takarmánynövények; előbbieket azért, mert azok kapálásával és töltögetésével kevesbitjük a gyomokat, utóbbiak pedig azért, mert ha azokat virágzás idején kaszáljuk le, akkor azzal egyidejűleg megsemmisítjük a közöttük lévő gyomokat is, megakadályozzuk a gyommag képződést. Gyomnevelők pedig azok, melyeket fejlődésük ideje alatt semmi ápolásban sem részesítvén, ezzel alkalmat adunk a gyomok elterjedésének. Ilyenek pl. a gabonafélék.

Miután a gyomok terjesztője az istállótrágya is lehet, arra törekedünk, hogy az lehetőleg sekélyen szántassék alá, hogy ezáltal a benne lévő gyomok mielőbbi kikelésre serkentessenek, s így egy fogasboronával elpusztíthatók legyenek. Mútrágyánál a gyomszaporítás esete nem forog fenn s éppen ebben rejlik annak az istállótrágya feletti kiváló előnye.

A vetőmag felhasználásánál különösen a vetőmagvak gyommentesítésére kell törekedni, mert a lelkiismeretlenebb magkereskedők szándékosan is iparkodnak a vetőmag közé gyomokat keverni.

Végül abban az esetben, midőn a szántóföld akaratunkon kívül gyomosodik el, nem marad más hátra, mint a fogas boronának s kapának minél gyakoribb alkalmazása, mert ezek legjobb fegyvereink a gyomok elleni küzdelemben.

Az ugorka szántóföldi termelése.

Németország egyes vidékein így: Thüringiában, Würtembergben stb. nagyban termelik az ugorkát szántóföldön, s annak dacára, hogy meglehetősen alacsony árban értékesítik (százat 50—60 pfenigért), mégis az egész területhez viszonyítva jelentékeny jövedelemre tesznek szert, mert millió és millió

számra megy az évenként exportált ugorkamennyiség. Nálunk az ugorka csak mint konyhakerti növény ismeretes, a mi bizony elég helytelen dolog, mert hiszen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az ugorkából kat. holdanként 15 sőt 20 ezer darabot is termelhetünk, továbbá, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az országban elfogyasztott ugorka legnagyobb része a morvaországi Znaimból kerül hozzánk, úgy beláthatnánk, hogy érdemes volna az ugorkatermelést itt is nagyban felkarolni. Megtehetnénk ezt gazdáink annál is inkább, mert mint az alábbiak igazolják az ugorka termelése nem oly ördögös mesterseg, hogy ahhoz hiányzanának itt az előfeltételek.

Megterem az ugorka mindenütt, ahol elegendő meleget kap tenyésztéséhez és a késői fagyok termelését nem veszélyeztetik. Humozus vályogtalajt, vagy kisé kötöttebb homoktalajt kíván s a vetésszorgóban két gabona közé szorítható. A trágyázást nemcsak eltűri, de még is kívánja. Legjobb trágyája a komposzt, a melyből holdanként 70—90 q. számítandó. A mútrágyák közül különösen a nitrogén és káliús trágyák alkalmazhatók sikerrel.

Április közepe táján kijelöljük a szántóföldön a fészkek helyét 11 (2—2 m) sortávolságban s a sorok között 40—60 cm. re. A fészkeket úgy készítjük, hogy 25—30 cm. mély gödröket ásunk s ezeket körülbelül 2/3 résznyire komposztal megtöltjük, majd földdel rétegezzük úgy, hogy alacsony halmocskák u. n. tányérok keletkezzenek. Május első napjaiban, ha a talaj eléggé nyirkos, 6—8 magot ültetünk egy-egy tányérba akként, hogy ezek a tányér szélén körben legyenek elhelyezve. A vetőmagot megelőzőleg elő kell csiráztatni.

Kikelés után az egyes fészkek megkapalandók, de óvatosan, nehogy a fiatal növénykék megsértesenek. Május végén a kapálást megismételjük s egyúttal az ugorkát megtriktitjük annyira, hogy egy-egy fészkekben csak két növény maradjon. Június hó folyamán adjuk a harmadik kapálást s ugyanakkor a buja hajtásokat lekürtjük, a meddő hajtásokat pedig eltávolítjuk.

Szedése június hó végén kezdődik és eltart szeptember végéig. A szedésnél arra kell ügyelni, hogy az indák ne tiportassanak. A leszedett ugorka egy közös pinczébe szállítandó s ott osztályozandó.

Nyilttér*)

Pompás és előkelő nyári időző hely. — Délviszt állomás: Pöbtschach, Bécsből 6 órányira. Idény: Májustól szeptemberig.

Rohitsch Sauerbrunn

A „zöld Stajerszág gyöngye.”

A „Tempelquelle” és „Styriaquelle” források a Karlsbadi és „Marienbadi források gyógyhatásához” legközelebb állanak. Gyógyhely: gyomor-, bél-, máj- és vesehajók, a légzőszervek hurutjai, ezukorbetegség, epekö, hólyagbántalmak ellen. Terjedelmes Parkkal, nagy lombos- és fenyőerdőkkel terainkúrák részére. — 3 nagy fürdőintézet meleg, hideg, és ásvány fürdőkkel. Külön fürdőzenekar. — Sportversenyjátékok. Változatos társasági élet. Isme: tétő fizeteket és Prospektusokat küld az Igazgatóság.

*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdetések.

5685. szám
1902.

Pályázati hirdetmény.

Pancsova th. város közönsége által a m. kir. honvéd hadapród iskoláknál létesített alapítványi helyek egyike megfűresedés folytán az alapító oklevél VIII. pontja szerint az 1897. évi XXIII. ik t.-cz. értelmében szervezett honvéd hadapród iskolák I. évfolyamában az 1902./1903. tanév kezdetén betöltendő lesz. Ezen alapítványi helyre az alapító oklevél III. pontja szerint csakis kizárólag **pancsovai illetőségű** ifjak bírnak igényjogosultsággal, akik az e részben fennálló szabályokban megszabott előképzettséggel bírnak és a megállapított egyéb általános kelleknek is megfelelnek.

Ennek folytán és a m. kir. honvédelmi miniszter úr Ó Nagyméltóságának folyó évi április hó 28 án kelt 33010.XIV. számú magas rendelete alapján felhívhatók a pályázni óhajtok, miszerint kellek felszerelt folyamodványait ezen városi tanáchoz **legkésőbb folyó évi június hó 5-ig** mutassák be, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ez ügybeni bővebb felvilágosítás ezen városi tanács katonai ügyosztályában (Jovanovics tanácsnok úrnál) kapható.

Kelt Pancsova th. város tanácsának 1902. évi május hó 12-én tartott üléséből.

Mattanovich Adolf,
polgármester.

1—1

7442. szám
1902. évi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán özv. **Tomán Kata** antalfalvi lakosok javára 26 kor. 15 fill. hátr. tőke, 14 kor. 20 fill. jelenlegi s a még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a és 156. §-a értelmében **Zloch Márton adós, Zloch Anna, Kata, kk. János és Matea** társtulajdonosok antalfalvi lakosok ellen Antalfalva községben és az antalfalvi 991. sz. tkvben foglalt: 1.) I. dűlő 84 hrsz. 1333 □-öl I. o. szántóra 185 kor. 2.) II. d. 84 hrsz. 1333 □-öl II. o. szántóra 118 kor. 3.) IV. d. 84 hrsz. 197 hofd I. o. kaszálóra 321 kor. 4.) 85 hrsz. 534 □-öl kertre 85 kor. becsárban, mind-egyik ingatlanra külön és a vght. törv. 156. §-a alapján egészben az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennél közhírré teszi. A nyilvános árverés Antalfalva községében **1902. évi június hó 7. napjának d. e. 9 órakor** fog megtartani a következő, úgy a tlkvi hivatalban mint az Antalfalva községben mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni, de az özv. Zloch Anna antalfalvi lakos javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog épségben tartása mellett.
- 3) Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 18 kor. 50 fill., 11 kor. 80 fill., 32 kor. 10 fill. és 8 kor. 50 fill. készpénzben, vagy óvadékképes érték papirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántópenz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a. kiszolgáltatni.

Pancsován, 1902. évi április hó 25. napján

Tengler,
kir. t. albró.

1—1

☞ Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek. ☞

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltrű szerkezettel, és nyoeoró szabályzóval.
A munka képesség 20% nagyobb mint bármely sajtónál.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcs zúzó k,

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezeti szabad. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

→ Kiténtetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel. ←

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusítók felvétetnek.

HIRDETMÉNY.

Az Alibunári kir. járásbíróság m. telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a **Pancsova-Petrovosszellői h. é. vasút** számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnap tüzetik ki, ugymint: **Petrovosszellői községre nézve 1902. évi május hó 31-én délelőtt 10 óra, R-Ujfalu vasut állomáshoz.**

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett ténnyel, úgy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a fentnevezett vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket **1902. évi június hó 20-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területéről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Alibunárott, 1902. május hó 5-én.

Bartha,

kir. albiró.

Az állat-praeparatorumok teljesen molymentesek.

Állatok minden fajainak kitémésére vállalkozik

KATONA MIHÁLY

Budapest, 1900: Állami érem.

nyilv. állatpraeparáló és tanszerkesztő intézet.

BUDAPEST, József-körút 13.

Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirozással) készítettek: szebben, jobban olcsóbban, mint bármely hasonló intézetben.

Az állatok kitémése nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:		MADARAK:	
Egérnagysága . . . 0.80—1 fnt	Pintynagysága . . . 0.80—1 fnt	Galam . . . 2 "	
Menyét . . . 2 "	Galam . . . 2 "	Erdi bagoly . . . 3 "	
Nyest . . . 5 "	Erdi bagoly . . . 3 "	Nagy suly (Uhu) . . . 6 "	
Róka . . . 9 "	Nagy suly (Uhu) . . . 6 "	Sas (nagy) . . . 12 "	
Vaddisznófej . . . 15—20 "	Sas (nagy) . . . 12 "	Keselyű . . . 12 "	
Szarvasfej . . . 35—50 "	Keselyű . . . 12 "	erdő részletet utazó állv. . . 10 "	
Siketfajlakas dűrgős helyzetben ágon faldiszul . . . 7 "	erdő részletet utazó állv. . . 10 "	Nyír . . . 5 "	
Nyír . . . 5 "	Nyír . . . 5 "	Siketfajl fej és fark faragott tablettán . . . 5 "	
Siketfajl fej és fark faragott tablettán . . . 5 "	Siketfajl fej és fark faragott tablettán . . . 5 "	Nyír . . . 5 "	

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati tropheák, kisebb, nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek; művészileg faragott tablettákon, mint szabadszelek, madarak, mint faldiszek, emlősök tepicheknek természetűen utazott fejekkel. **Óz, szarvas, agancsok** mondírozása tablettákra, levett agancsok koponyautánzatokra helyezése és minden egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan számíttatik.

Az intézet kitémési célra frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: sas-fajokat, faldizsokokat, uhu és tuzókat, Medvét és medve-bocot, hiuzt, vadmacskát, vidrát, farkast, E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árakkal lesznek fizetve.

Egy

jó házból való fiú,

megfelelő iskolai képzettséggel tanoncznak felvétetik heti fizetés mellett

a WITTIGSCHLAGER-féle könyvnyomdában, PANC SOVÁN.

LAPUNK KIADÓHIVATALA UTJÁN MEGRENDELHETŐ CEKÉLY RÉSZLETFIZETÉS MELLETT.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRŐK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRŐK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomhatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRŐK MEGRENDELŐINEK.

Shakspere összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára a Magyar Remekírók-éval azonos diszes kötetben, 30 korona, a Magyar Remekírók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedül teljes magyar Shakspere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak.

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspere színműveivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a **MAGYAR REMEKIRŐK** kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyetlen egyintetű összkiadásának ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben **220 korona.**

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRŐK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br. Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy P., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikos Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr.; Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczöltészet

RENDELŐ-LAP.

A MAGYAR REMEKIRŐK kiadóhivatala utján ezenel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs-tól Budapest VIII. Üllői-ut 18.**
a) A „Magyar Remekírók” 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A „Magyar Remekírók” 6. Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel.
c) A „Magyar Remekírók” 7. Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A „Magyar Remekírók” Shakspere nélküli 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.
A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.
A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál** Budapestben fizetendők mindaddig, míg a mi teljes vételára kiegészítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatarthatók; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portókölt-ég hozzászámítása mellett, postai megbízással becsúfolni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet: _____
Név és állás: _____
Olvasható aláírást kérünk.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelmi törvényileg bejegyzett mintavédőjelem alatt áll.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell minden betegségénél: enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájdalmat okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keleti Hlyfajta bajokat is. 2.) Hatá a kitűnő torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbetegségénél stb. 3.) Minden lázat alaposan elhajt. 4.) Meglehető gyorsan gyógyít gyomorgörcsöket, köliktát és gyomorzsakgatást. 5.) Eryhehatású hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájröhadás és minden fog- és szájbetegségénél, megszünteti a felhőfögést, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint esodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hőpörésnél, szemölcs, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütéseknél, megszünteti a főtájást, zúgást, szakgatást, köszvényt, fültájást stb. **Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apácza-védjegyre, a mint az itt ábrázolva van.** Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajlított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinába 4 korona 60 filléért bérmentesen szállítva Ausztria Magyarország bármely postáállomására. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részletfizetés teljesítése esetén eszközöltetik.

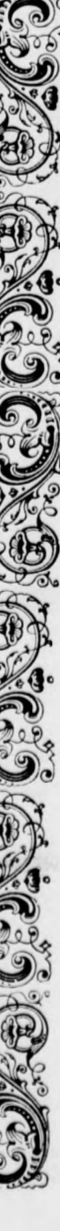
Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilátást ezen szer bármínő sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhető a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi százlelevelű rózsza (centifolia) kenőcsét

használik, mely rendkívül szívóerővel bír, s a seb k gyógyításában és a fájdalom csillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlelevelű rózsza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindennemű régi bajoknál, felropedezett lábak és lábcsakraknál, sebeknél, sőt folyásnál, dagett labaknál sőt csontszáznál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott, és zárt sebeknél; idősen tostok, mint üvegnyes, karbunkulus, újranövés, sőt ráknál is; ujkkacs, körömdaganat, tályog, feltört lábak, mindenféle égési sebek, elfagyott tagok, betegeskedő fekvésű keletkező sebek, nyakdaganatok, vérdaganatok, fültárganak, 2 tégely ára portóval, szállítólévelel és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. **Köszönőiratok eredeti példányokban nagy számban állanak közbet-kintéere.** Óva intem az évekfordulót hatástanban hamisítványok megvételétől és kérem szigorúan ügyelni arra, hogy minden tégelyen a „Schutzeng-el-Apotheko des Thierry (Adolf) LIMITED in Prograda” czíznak kell bejegyezve lenni.

Ezen két, gyógyhatásában felülmúlhatatlan szer nines soha atávea a megromlásnak, sőt ellenkezőleg, mind rézibb, annál értékesebb, és hatásosabb; nem szenvednek sem a hidegség sem a hitegség alatt behatás alatt, emellegre bármily évszakban szétválhatnak. Ezen két szer majdnem mindig javulást és segélyt eredményez, legelőbb is az orvos segítségének igénybevételeig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított szernek, vagy ilyenfajta okosor ajánlott érték, és hatástudóll ügynevezett pótszernek használatát, — melyekért csak cizálalul, dobjuk ki a pénzt, — hanem maradjunk meg a mián, világszerte ismeretes szernek, minden esáladnál bármely eshetőségek előfordulásánál készletben kellene lenniök. A hol ezen szernek nem volnának kaphatók a fent leírt, valódiságot bizonyító védjeggyel ellát, a onnét legelőszerebb direkt rendelni a következő czimzéssel:

An Apotheker Thierry (Adolf) LIMITED Schutzeng-el-Apotheko in Prograda bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Központi raktár: Budapestben Török J. gyógyszerertárában, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerertárában és Bécsben Brady C. gyógyszerertárában.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött Franczfeld községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. —

Ezen állással a következő javadalmasok vannak egybekötve, és pedig: 840 kor. évi fizetés és 120 kor. lakbér. Felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben előirt képesítést és eddigi működésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket 1902. évi május hó 31-ig alólírott hivatalnál nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pancsován, 1902. évi május hó 7-én.

Dr. Gyertyánffy,

főszolgabíró.

2-1

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz-oldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legmultráméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nem bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nem bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amer. ka. A levelek mindig bérmentesítendőek.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényéknél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Gyomor bajosoknak!

Minél azoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése hiányos, nehezen emészthető, avagy túlfűró vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendszeren ételmozgást által maguknak gyomor bajt, mint:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomor fájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hossza során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szervezetet. A növénybor megszünteti az emésztési zavart s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még esirájában elfújható minden gyomor bántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybor idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: felfújás, felbőffenés, gyomorégés, felfúvadás, emésztés hiányával, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevenyen jelentkeznek, nehányszori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, köhikafájdalom, szívdobogás, álmatlanság, valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetlenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczszin, vérhiány, erőtlenség legtöbbször a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiánnyal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lassan elcsúsznak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült ételérnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsere, siettet a vérképződést, csillapítja a felzúgott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönőirat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható fizetéként 3 koronáért és 4 koronáért Panesova város gyógyszerertárban, továbbá, Homolicez, Bresztovác, Belgrád, Zimony, Batajnicza, Uj-Pázna, O-Pázna, Glogon, Almás, Franczfeld, Réva Ujfal. Román-Petre, Károlyfalva, Alibunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kulín, Szendrő, Pozsarevác, Aleksandrovác, Palánka, Parezány, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacarak, Ruma, Ireg, India, Uj-Karlova, Slankamen, Titel, Perlasz, Parkas, Tor-Sziget, Ozora, Tor-Vasárhely, Dobriceza, Kevi-Szőllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vraesevác, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, O-Moldova, Uj-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragjivác, Grn. Milanovác, Reska, Loznica, Janja, Bielina, Erdévik, Cserevác, O-Futtak, Karlova, F-Kovil, Pétervárad, Ujvidék, Verscez stb. gyógyszerertárban, valamint Magyarország és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerertárban.

Azonkívül a pancsovai gy. szertár székfűl 3 és több füveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részébe.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjünk határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

13-1

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Mc Cormick Harvesting Machine-Company. (Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

P A R I S 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszálógép,
Közörükészíték,

„Daisy” marokrakó aratógép,
szénagyűjtő gereblye és
keveköti fonal,

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olaso tartalék-részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató,

Évi termelés
302,000 gép

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30. sz.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköti aratógépeit.

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczélöntéstű ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselők: **SINGER** és **PALMER**, Temesvár.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának locomobil cseplőgép és „MILLENNIMUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításán a legnagyobb kitüntést, a GRAND PRIX-t nyerték.